

Képviselőink, küldötteink

Szeged város kommunistái február 16-án tartották meg pártértekezletüket, amelyen értékelték a beszámolási időszakban végzett tevékenységet, meghatározták a következő évek teendőit és megválasztották a párt Szeged városi vezető testületét. Az újjá választott városi párt-végrehajtóbizottságnak ismét tagja lett dr. Cserháti István, a SZOTE intézetvezető egyetemi tanára. A Szeged városi pártbizottság tagjává választották dr. Csákány Bélát, a JATE egyetemi tanárát, dr. Cserháti Istvánt, dr. Fehér Istvánt, a Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanárát, dr. Serfőző Lajost, a JATE egyetemi tanárát és dr. Vörös Lászlót, a JATE adjunktusát.

A Csongrád megyei pártértekezlet március elsején tartották. A pártértekezlet ismét a megyei párt-végrehajtóbizottság tagjává választották dr. Antalffy György tanszékvezető egyetemi tanárt, a JATE rektorát, a megyei pártbizottság tagja lett dr. Antalffy György, Hézsó Ferenc festőművész, a Tanárképző Főiskola adjunktusa, dr. Lovász László, a JATE tanszékvezető egyetemi tanára.

A megyei pártértekezlet megválasztotta a kongresszus küldötteket. A párt XII. kongresszusán a Csongrád megyei kommunisták képviselőjeként részt vesz dr. Antalffy György, dr. Cserháti István és Hézsó Ferenc.

Szakszervezeti választások

A Szakszervezetek Országos Tanácsa 1979. december 14-én hozott határozata alapján 1980-ban minden szinten újjá választják a vezetőtestületeket, a tisztségviselőket, s ezt követően megrendezik a szakszervezetek XXIV. kongresszusát. A SZOT útmutatása alapján a József Attila Tudományegyetemen is kidolgozták a szakszervezeti vezetők újraválasztásával kapcsolatos feladatokat, melynek lényeges változásairól, új vonásairól kérdeztük dr. Várkonyi Zoltánt, a JATE SZB titkárhelyettesét.

— Mi tette szükségessé az új választási rendszer kidolgozását?

— A Pedagógusok Szakszervezetnek Központi Vezetősége 1980. január 31-én állást foglalt saját XI. kongresszusának összehívására és meghatározta annak előkészítését, s a főbb feladatokat. A három lényeges feladat érinti az oktatáspolitikai tevékenység értékelését, az érdekképviseleti és az érdekvédelmi munka helyzetét, a továbbképzés lehetőségét és a szakszervezeti struktúra olyan irányú kialakítását, amely a legeredményesebben szolgálja a mozgalom célját. A három feladat közül csak az érdekképviseleti tevékenységet emelném ki, mert már 1976-ban született határozat a bizalmiak hatáskörének növelésére vonatkozóan. Ennek megvalósítására — úgy hisszük — az új struktúra kiváló lehetőség nyújt. A bizalmiak ugyan eddig is lényeges munkát végeztek, de a közvetlen képviselet megoldatlan volt. A mostani új felépítési rendszerben az alapszinteken választott bizalmiak automatikusan tagjai lesznek a felsőbb vezető testületnek, így igazán hatékonyan válhat a szakszervezet érdekvédelmi tevékenysége. Az új felépítés módját ad arra, hogy az alapszervezeti bizalmiak partnerei lehessenek a tanszékvezetőknek, illetve magasabb szinteken megfelelő állami vezetőknek.

— Kérem, röviden ismeresse az új struktúra szervezeti szintjeit!

— Az oktatás legkisebb egysége a tanszék, a szakszervezetet ezen a szinten a szakszervezeti csoport képviseli. A tanszékvezető partnere tehát a szakszervezeti csoportbizalmi. A következő szint állami oldalán több tanszék csoportosul, a szakszervezeti szintű szakszervezeti tevékenységet pedig operatív bizottság koordinálja, melynek élén a titkár illetve a főbizalmi áll. A főbizalmi mondhat véleményt, a dékánnak vagy helyettesének, s minősítheti a tagok munkáját. Megválasztására egyébként az adott területhez tartozó taggyűlésen kerül sor, nyílt szavazással. A harmadik lépcsőfok a kari szint: állami vezetőtestület a Kari Tanács, szakszervezeti képviselője ennek a szintnek a Bizalmi Testület. Ez a kari vezetőség,

vagyis bizalmi testület választja meg a kari munkabizottságokat a kari vezetőségi titkár irányításával. A legmagasabb szintet az állami vezetésben az Egyetemi Tanács illetve a rektor képviseli. A szakszervezet legmagasabb egysége a Bizalmi Tanács, mely a bizalmiakból, a főbizalmiakból, a munkahelyi bizottsági tagokból és a titkárokból áll. Ez az egyetemi szintű választott testület illetve maga az egyetemi szakszervezet a párt vb-hez és a pártbizottsághoz hasonlóan végzi munkáját.

— Ez tehát a kidolgozott struktúra. Vannak-e eltérések a központi felépítéstől?

— Tekintve, hogy 9 szakszervezeti egységünk önálló pénzgazdálkodási joggal rendelkezik, s minthogy a három szint nem mindenütt valósítható meg, így ez a 9 egység közvetlenül az Egyetemi Bizalmi Tanács irányítása alá tartozik. Vagyis az Általános Iskola, az Állam- és Jogtudományi Kar, a Marxizmus Szakszervezet, a Kibernetika, a Könyvtár, a Központi Egység, a Természettudományi Kar és a Bölcsészettudományi Kar szakszervezeti egységei gyakorlatilag alapszervezeti jellegű tevékenységet fejtenek ki. Az Állam- és Jogtudományi Kar kétszintes felépítésű: az első szint a tanszéki, szakszervezeti csoport szint, a felsőbb szint pedig a kari Operatív Bizalmi Testület. Ugyanígy működik a Marxizmus Szakszervezet, a Kibernetika és a Könyvtár. Háromszintes felépítésűek azok a munkahelyi egységek, ahol a szakszervezeti csoport szint a kari bizalmi testület követi, melynek tagjai a felső szervben, az Egyetem Bizalmi Tanácsában képviselik az alapszervezeteket. Ilyen elv alapján tevékenykedik például a TTK, a Közp. Egység és a BTK „alapszervezete”.

— Hogyan történik a választások előkészítése és lebonyolítása?

— A választásokat április 1 és május 15 között tartjuk. A szakszervezeti vezető szerveket és a tisztségviselőket a szakszervezeti tagok közvetlenül illetve közvetve választják, titkos és nyílt szavazással, csoport illetve munkahelyi decentrális gyűlésen. Bizalmiak választható mindenki, aki legalább két éves érvényes tagsággal rendelkezik. A vezetőválasztó értekezleten a felsőbb szerv képviselője az illetékes testület állásfoglalása alapján értékeli az adott testület szakszervezeti munkáját. Minden választást a közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv hagy jóvá. A különböző vezető testületek mellett munka illetve tanszékbizottságok működhetnek, aktivisták bízhatók meg. A leglényegesebb vonás talán mégis az, hogy kérjük ki mindenhol a tagság véleményét, s hozzuk azt nyilvánosságra.

Tudományos tanácskozások

Február 26-án dr. Fényes György professzor elnöklétével került sor a Szegedi Akadémiai Bizottság és a Szegedi Orvostudományi Egyetem tudományos ülésére az Akadémiai Bizottság székházának üléstermében. A tudományos tanácskozáson a SZOTE Fül-Orr-Gége Klinikájának kutatói: dr. Ribári Ottó, dr. Jóri József, dr. Martinovics János, dr. Stanzel Gyula, dr. Nagymajtényi Emőke, dr. Katona Erzsébet, dr. Kaucsek Hedvig, dr. Kiss József,

dr. Tomity Ilona, dr. Vóna Ida tartottak előadásokat. A március 4-i tudományos ülésen pedig a SZOTE Kórhóztani és Kórszövettani Intézetnek munkatársai számoltak be e területen végzett tudományos kutatásairól. Dr. Tószegi Anna, dr. Kovács Gábor, dr. Jármy Katalin, dr. Kuthy Enikő, dr. Kemény Éva, dr. Iványi Béla és dr. Bóti Zsuzsanna tartottak előadásokat. Az ülés elnöke dr. Csillik Bertalan professzor volt.

Szőkefalvi professzor átvette a Lomonoszov-aranyérmet

A Szovjet Tudományos Akadémia közgyűlésének március 5-i ülésén ünnepélyes keretek között átnyújtották Szőkefalvi-Nagy Béla Kossuth-díjas akadémikusnak, a József Attila Tudományegyetem professzorának a Lomonoszov-aranyérmet. Az érmet a legmagasabb tudományos kitüntetés, amelyet a szovjet tudósok testülete a természettudományok terén elért kiemelkedő eredményeiért adományoz minden évben egy szovjet és egy külföldi tudósra. Az 1979. évi Lomonoszov-érem szovjet kitüntetés a világhírű biológus, Alekszandr Oparin akadémikus, aki a JATE-nek is díszdoktora.

Az ülésen, amelyen megjelent Borisz Ponomarjov, az SZKP KB Politikai Bizottságának póttagja, a Központi Bizottság titkára, G. Szkrjabin akadémikus, tudományos titkár méltatta Szőkefalvi-Nagy Béla tudományos munkásságát. Az érmet az akadémia újraválasztott elnöke, Anatolij Alekszandrov akadémikus, a világhírű fizikus nyújtotta át a magyar tudósra.

Szőkefalvi-Nagy Béla meleg szavakkal mondott köszönetet az elismerésért.

A hagyományoknak megfelelően Szőkefalvi akadémikus rövid összefoglalót adott tudományos munkásságáról. Méltatta a magyar matematikai iskola eredményeit és kitért kutatási együttműködésére a szovjet tudósokkal is. Összefoglaló előadását a megjelentek nagy tapsal fogadták.

Az ülésen átnyújtották a Lomonoszov-aranyérmet Oparin akadémikusnak is.

Részt vett az ülésen Pintér Gyula, hazánk moszkvai nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és a nagykövetség több más felelős munkatársa.

Diákélet Bulgáriában

A felsőoktatási intézményekben tanulók számát tekintve Bulgária a világszerte a második: 26 egyetemen és főiskolán kb. 104 ezer egyetemistát képeznek, köztük 500 külföldi fiatal is. A bolgár egyetemistákat számos szociális intézkedés segíti. Például majd felük állami ösztöndíjat kap, a családok, gyermekes anyák pedig még pótdíjazásra is jogosultak. Az országban 76 egyetemi kollégium van, több mint 36 ezer hellyel. (Egyedül Szófia „Hriszto Botev” egyetemi városában több mint 25 ezren élnek!)

A bolgár egyetemisták gyakorlati képzését is igyekeznek elősegíteni. A Minisztertanács rendelete alapján a tanulás mellett joguk van dolgozni is az őket érintő szakágzatban. Sokan külföldi — például azok, akik a Műszaki Egyetemre, vagy a Vegyipari Egyetemre járnak — mint diákok, napi néhány órát töltenek olyan laboratóriumokban, intézetekben és üzemekben, ahol tanulmányaik befejezése után dolgozni szeretnének.

Régi hagyomány szerint a bolgár egyetemisták minden évben ünnepélyesen megemlékeznek de-

Az alapításának 90. évfordulóját ünneplő „Kliment Ohridszki” egyetem Szófiában

cember 8-áról. Ez a dátum nemcsak az öröm és a vidámság, a tánc, a szórakozás napja, az egyetemisták tehetségének, találékonyságának és humorának a bemutatása, hanem alkalom arra, hogy tanulmányi felkészültségük eredményeit, alkotásaikat, ered-

ményeiket megvizsgálják. Tavaly december 8-án egybeesett Bulgária legnagyobb felsőoktatási intézményének, a szófia „Kliment Ohridszki” Tudományegyetemnek a 90 éves jubileumával, s ez még inkább emelte az ünnep jelentőségét.

Mértéktartóan, gazdaságosan

Hogyan gazdálkodnak a takarékosági intézkedéseket figyelmeztetve a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán? Erről beszélgetünk a főiskola gazdasági igazgatójával dr. Bereczki Sándorral.

— A főiskolán a takarékoság vonatkozásában elsősorban az vezérel bennünket, hogy a tanárképzés személyi és tárgyi feltételeit biztosítsuk megpedig mértéktartó, ésszerű takarékoskodással.

— A minisztérium ez évben 2 százalékkal csökkentette költségvetésünket, ami 450 ezer forint elvonást jelent. Amikor csökkentenünk kellett, arra törekedtünk, hogy minden tételt ami a költségvetésünkben szerepel érintsünk. Mégis voltak és vannak érzékeny pontok. Elsősorban a tanszékvezetői érdekvédelmi tevékenységre gondolok. Ezt a nehézséget azzal próbáljuk ellensúlyozni, hogy a még meglévő felesleges készleteinket folyamatosan feltárjuk. Dícséretes, hogy oktatónk a takarékosabb, szűkösebb körülmények között is el tudják látni színvonalas oktató-nevelő munkájukat és tudományos tevékenységüket.

— Mit tettek az elmúlt időszakban az energiatakarékosság érdekében?

— Két igen jelentős lépést tettünk ennek érdekében. A központi épület legfelső emeletén ötven fős kollégiumunk volt. Az itt lakó ötven hallgató miatt kellett akkor is fűtenünk az egész épületet, amikor egyébként nem lett volna rá szükség. (Szombaton, vasárnap, éjszaka). Rengeteg energiatakarékosságot, mondhatni pazarlást jelentett ez. Ezért megszüntettük ezt a kollégiumot, s az ötven hallgatót a Tekei Blanka, illetve a Hámán Kató Kollégium épületeiben helyeztük el. Ebből már tavaly jelentkezett jelentős energiamegtakarítás. Ezen kívül bevezettük a kéthetenkénti oktatásmentes szombatot, ami szintén nagyban hozzájárult energiatakarékossághoz.

Az anyagtakarékosság vonatkozásában már jóval nehezebb helyzetben voltunk és vagyunk. Csökkentettük ugyan azoknak a folyóiratoknak a számát, amelyeket nagy példányszámban juttatunk, valamint a könyveket. További csökkentést azonban ezen a területen nem tudunk végrehajtani, hiszen főiskolánknak sajnos nincs központi könyvtára. Feltétlenül szükséges mind a 21 tanszékünkön, hogy a legfontosabb, az oktatáshoz, tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges folyóiratok és szakkönyvek az oktatók és hallgatók rendelkezésére álljanak.

— Jó munkaszervezéssel, megfelelő takarékosággal fokozható a hatékonyság. Milyen lehetőségek vannak erre a tanárképző főiskolán?

— Az oktatás színvonalának rováására semmiképpen sem szabad takarékoskodni. A lehetőségeket kamatoztatnunk kell, mégpedig úgy, hogy az oktató-nevelő munka minőségi szintjét eredményezze. Sok olyan kezdeményezés van a főiskolán, amely pontosan ezt hivatott elősegíteni. Feltétlenül meg kell említenem azt, hogy oktatástechnikai tanszékünkön most állítanak össze egy új nyelvi laboratóriumot a nyelvzsidok hallgatóink részére. Csupán a laboratórium összeállításán körülbelül 150 ezer forintot tudunk megtakarítani. Ebben a munkában szinte minden szakemberünk részt vesz.

A másik példa: az I. számú gyakorló iskolában társadalmi összefogással — az iskolát patronáló különböző szervek segítségével — készült egy sportpálya, ami egyébként egy millió forintba kerülne. Ezt a főiskola nem tudná fizetni. Hadd említsen meg ezen kívül, hogy próbálunk a karbantartó műhelyeinkben dolgozó szakembereinkre — a kisebb javításokon kívül — komolyabb, érdemi munkát is bízni. Ezek elvégzése is a költségvetésünket mentesíti.

— A hallgatók mennyiben segítik, illetve gátolják a takaré-

kossági intézkedések végrehajtását?

— A hallgatók dícséretet érdemlő módon állnak a takarékoság kérdéséhez. Mindenki jól tudja és látja, hogy népgazdaságunk nehéz helyzetben van, s mindenkinek kötelessége ezt tudomásul venni. A jó hozzáállást különösen érezzük a kollégista hallgatóknál. A Tekei Blanka kollégiumban az elmúlt évben sokkal kevesebb volt a villanyfogyasztás, mint az azt megelőzőben.

— Néhány hallgató arról panaszkodott, hogy az energiatakarékosság miatt a főiskola művészszakos és testnevelésszakos hallgatóinak gyakorlási lehetősége a késő délutáni és esti órákban megszűnt. Mindkét szak hallgatóinak szakmai szempontból elengedhetetlenül szükséges az állandó gyakorlás.

— Mint beszélgetésünk elején már említettem a főiskolán a takarékoság és gazdaságosság megvalósítása során mindig az vezérel bennünket, hogy a tanárképzés feltételeit biztosítsunk kell bármilyen áron. Ez vonatkozik az említett hallgatók gyakorlási lehetőségeire is. Különösen nagy figyelmet fordítunk a testnevelésszakos hallgatókra, hiszen a főiskola 1500 hallgatóból 300 a testnevelés szakos tanuló. Orizási erőfeszítéseket teszünk a képzésük biztosítása érdekében, hiszen a legtöbb testnevelésszakos hallgató a szegedi Tanárképző Főiskola adja az országban. Természetesen a gyakorlási lehetőségeket nem vontuk meg tőlük. Mind a testnevelés, mind a művészszakos hallgatók továbbra is igénybe vehetik tanyáikat, illetve tornatermeiket a késő esti órákig. Azt azonban az ésszerű takarékoság megköveteli tőlünk, hogy ne engedjük túlzásokat. Nem engedhetjük meg például azt a „luxust”, hogy egyetlen hallgató miatt esetleg fél éjszaka éjjen a villany a tornateremben. Ez semmiképpen sem lenne ésszerű takarékoság. K. K.